

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1006/2025
02.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Александра Степановића и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због продуженог кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 3. у вези члана 61. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене АА - адвоката Бојане Блажић, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници 4К. 8/23 од 20.11.2024. године и Вишег суда у Шапцу 1Кж1 51/25 од 31.03.2025. године, у седници већа одржаној дана 02.09.2025. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА - адвоката Бојане Блажић, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Лозници 4К. 8/23 од 20.11.2024. године и Вишег суда у Шапцу 1Кж1 51/25 од 31.03.2025. године, у односу на повреду закона из члана 441. став 4. Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници 4К. 8/23 од 20.11.2024. године окривљена АА је оглашена кривом због извршења продуженог кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 3. у вези члана 61. КЗ, изречена јој је условна осуда и то тако што је утврђена казна затвора у трајању од 6 месеци и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљена у року од једне године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. На основу члана 264. став 1. ЗКП окривљена АА је обавезана да ошећеном ББ накнади трошкове кривичног поступка који су настали пред ОЈТ Лозница и Основним судом у Лозници о чијој висини ће суд одлучити посебним решењем, сходно члану 262. став 2. ЗКП. На основу члана 264. став 4. ЗКП окривљена је ослобођена плаћања трошкова паушала суду.

Пресудом Вишег суда у Шапцу 1Кж1 51/25 од 31.03.2025. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљене АА и пресуда Основног суда у Лозници 4К. 8/23 од 20.11.2024. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднела је бранилац окривљене АА - адвокат Бојана Блажић, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји захтев за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и окривљену ослободи од одговорности за кривично дело одузимање малолетног лица из члана 191. став 3. КЗ или ослободи од казне у складу са законом или укине у целини другостепену пресуду и наложи да се пред судом другог степена отвори претрес, али пред потпуно измењеним већем. Стављен је и захтев у смислу члана 488. став 2. ЗКП.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку, па је у седници већа, коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцена навода изнетих у захтеву, нашао:

Бранилац окривљене у поднетом захтеву за заштиту законитости, иако не нумерише, указује на повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП наводима да је суд у погледу одлуке о трошковима повредио одредбу члана 264. став 4. ЗКП, јер је окривљену ослободио само од плаћања трошкова паушала, а истовремено обавезао да оштећеном плати трошкове поступка.

Изнете наводе захтева Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Одредбом члана 264. став 1. ЗКП, прописано је да ће суд, када окривљеног огласи кривим, у пресуди изрећи да је окривљени дужан да накнади трошкове кривичног поступка.

Одредбом члана 264. став 4. ЗКП прописано је да у одлуци којом решава о трошковима, суд може ослободити окривљеног од дужности да накнади у целини или делимично трошкове кривичног поступка из члана 261. став 2. тачка 1) – 6) и тачка 9), као и награде за вештака и постављеног стручног саветника, ако би њиховим плаћањем било доведено у питање издржавање окривљеног и лица која је он дужан да издржава, а ако се ове околности утврде после доношења одлуке о трошковима председник већа, односно судија појединац може посебним решењем ослободити окривљеног од дужности накнаде трошкова кривичног поступка.

Ослобађање окривљеног од плаћања трошкова предвиђено у члану 264. став 4. ЗКП представља изузетак од правила према којем се одлука о трошковима примарно заснива на кривици за њихов настанак. Окривљени се, због лошијег материјалног стања ослобађа плаћања трошкова који су претходно исплаћени из средстава органа поступка и које треба вратити буџету, као и плаћања паушалног износа. Позивањем на овај основ, окривљени се не може ослободити плаћања трошкова који не иду у корист буџета, већ у корист трећих лица, попут трошкова који су начињени поводом награде и нужних издатака браниоца, нужних издатака приватног тужиоца, оштећеног као тужиоца, оштећеног и њихових законских заступника, као и награде и нужних издатака

њихових пуномоћника. У том смислу када суд окривљеног огласи кривим, није овлашћен да одлучи да сви трошкови падну на терет буџетских средстава, јер они укључују, поред осталог, трошкове поступка које је имао оштећени, а које је код донете осуђујуће пресуде дужан да сноси окривљени.

Имајући у виду наведено, као и чињеницу да се у конкретном случају ради о трошковима оштећеног, који су опредељени и прецизирани у члану 261. став 2. тачка 8) ЗКП, то сходно цитираној одредби члана 264. став 4. ЗКП, не представљају трошкове којих се окривљена може ослободити.

Сходно изнетом, неосновани су наводи захтева за заштиту законитости којима се указује на повреду закона из члана 441. став 4. ЗКП.

У преосталом делу захтев за заштиту законитости је недозвољен.

Одредбом члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП прописано је да се захтев за заштиту законитости може поднети ако је правноснажном одлуком или одлуком у поступку који је претходио њеном доношењу повређен закон, а ставом 4. наведеног члана предвиђени су услови под којима окривљени преко свог браниоца може поднети захтев за заштиту законитости, а то је учињено таксативним набрајањем повреда закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и жалбеним судом – члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Бранилац окривљене у преосталом делу захтева за заштиту законитости указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање наводима да суд уопште није ценио да ли је поступање окривљене било вођено легитимним разлозима и мотивима који су искључивали субјективни елемент бића кривичног дела, да судови нису правилно испитали да ли је радња окривљене била предузета у уверењу да поступа у најбољем интересу детета, да нису утврдили да ли је окривљена деловала са умишљајем да спречи извршење правноснажне судске одлуке Основног суда у Лозници П2 135/17 којом је уређен начин одржавања личних односа малолетне ВВ са њеним оцем, да суд није узео у обзир доказе и исказе сведока који иду у корист окривљене, нити су побијаним пресудама испитане све околности од значаја за постојање противправности као нужног објективног елемента овог кривичног дела.

Поред изнетог бранилац наводи и да су побијаним пресудама учињене повреде закона из члана 58. став 1. и 2. КЗ и члана 191. став 5. КЗ.

Чињенично стање утврђено у правноснажној пресуди, односно повреда закона из члана 440. ЗКП, као и повреде закона из члана 58. став 1. и 2. КЗ и 191. став 5. КЗ, сходно одредбама члана 485. ЗКП, нису предмет разматрања од стране Врховног суда у поступку по захтеву за заштиту законитости, дакле, нису дозвољени разлози, у смислу цитиране одредбе члана 485. став 4. ЗКП, за подношење овог ванредног правног лека од стране окривљеног преко браниоца, због чега је Врховни суд захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА - адвоката Бојане Блажић, у наведеном делу оценио као недозвољен.

Из изнетих разлога, на основу одредбе члана 491. став 1. и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, Врховни суд је донео одлуку као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић